TOP VVE – taal en denken

Kees Broekhof

Taal en denken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden

VVE > TOP VVE

Taaltoetsende interactie

Taalstimulerende interactie

Sustained Shared Thinking

- Sustained: langer durend dan de gebruikelijke L-K-L-interactie (“Wat is dat?” “Een vlinder” “Goed zo”)
- Shared: de partners werken echt samen, er is sprake van co-constructie
- Thinking: interactieve dialoog waarin het denken wordt geprikkeld doordat de kinderen worden uitgedaagd

‘Effective Pre-school, Primary and Secondary Education’ : Longitudinal research findings

Professor Kathy Sylva

University of Oxford

ProLEER Annual Meeting

4-6 April 2016, Harvard University

UNIVERSITY OF OXFORD

Effective Preschool and Primary Education (EPPE)

1997-2015, 6 Local Regions, 141 preschools, 3,000 children

3+ years → Age 5 - 7 | Age 7 - 11

- **25 nursery classes in schools** — **590 children**
- **34 playgroups (voluntary)** — **610 children**
- **31 private day nurseries** — **520 children**
- **20 nursery schools** — **520 children**
- **24 local authority day care nurseries** — **430 children**
- **7 children's (integrated) centres** — **190 children**
- **Home** — **310 children**

Key Stage 1	Key Stage 2
600 schools	800 schools

Kenmerken van effectiviteit

Sylva e.a., 2007

- Sustained Shared Thinking
- Instructie (modelen, bevragen, demonstreren)
- Kleine groepen
- Meer tijd voor onderzoek- en ontdekactiviteiten
- Meer tijd voor geletterdheid en rekenen
- Iets minder tijd voor creatieve activiteiten en lichamelijke ontwikkeling

Kort gezegd

Kernconcepten in TOP-VVE:

- Denken stimuleren
- Taal(productie) stimuleren
- De juiste feedback geven

Hoe pak je dat aan? >

“All that talk about vocabulary!”

- **Catherine Snow**
  Harvard University

- “Als we kinderen woorden leren, leren we ze niet per se kennis. Maar als we ze kennis leren, leren we ze altijd woorden.”

- M.a.w. interessante inhoud gaat boven woordenlijstjes!

Academische cultuur op de groep …

… wordt gedreven door inhoud:

- interessante activiteiten
- uitdagende gesprekken
- samen doordenken

Hoe doe je dat?

SPEEL GOED
Op ontdekking met je spelende kind
Jan de Lange Els Feijs Fokke Munk Kees Broekhof Hans Cohen de Lara
BOEKJTRA

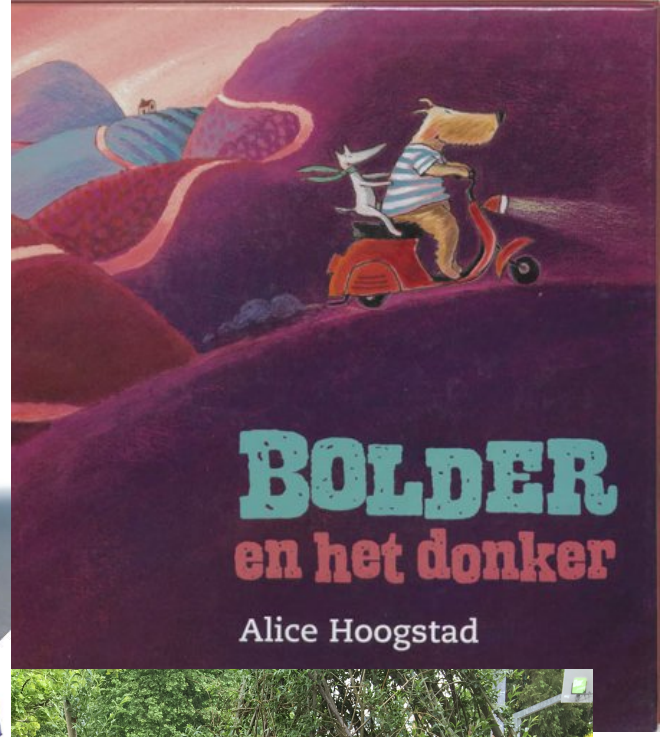
BOLDER
en het donker
Alice Hoogstad

Academische cultuur bij de professionals …

uit zich in:

- ambitie
- leren van elkaar
- reflecteren op de eigen en elkaars praktijk
- lezen van vakliteratuur

Gym en taalstimulering combineren

Taalrijk bewegings-onderwijs

Taalrijk bewegingsonderwijs? Moet je kleuters niet gewoon lekker laten bew
Haagse gymleerkrachten waren het bij de start van de pilot 'De Taalkrachtige
unaniem eens. 'We zien de noodzaak voor extra taalondersteuning bij onze k
aandacht voor taal mag bij ons niet ten koste gaan van het bewegen. De kleu
kunnen bewegen en zich fysiek en motorisch kunnen ontwikkelen.'

Tessa van Velzen is trai-
ner en adviseur bij Sardes
en houdt zich vooral bezig
met

Na de pilot werd de uitspraak bijgedraaid. Bewust bezig zijn met taal is namelijk geen belemmering voor het bewegingsonderwijs.

contact
als iets
bewegi

van hun
hun spel,
un taalvaar-
nken, hun
de kind-
eerd kan
am zijn en
gesprek te
ren en wat is

Goed speelgoed kan spel verrijken en daarmee extra kansen voor ontwikkeling bieden. Zoals iedereen weet die met jonge kinderen werkt, hoeft goed speelgoed niet duur of ingewikkeld te zijn. Waar we niet altijd bij stilstaan, is dat speelgoed soms onvermoede kansen biedt om samen met kinderen bijzondere verschijnselen te observeren en daarover in gesprek te gaan.

Speelgoed,

Gangbaar speelgoed

Een knikkerbaan is gangbaar speelgoed in gezinnen, peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en kleutergroepen. Kinderen kunnen eindeloos stukjes van de baan aan elkaar bevestigen, de knikkers laten rollen, de baan geheel of gedeeltelijk afbreken en weer opnieuw beginnen. Zolang kinderen dit spel alleen spelen is het vooral een motorische activiteit, gericht op het bouwen van de baan. Spelen ze samen, dan komt er een sociaal element bij, dat bijvoorbeeld te maken zal hebben met wie wat mag doen. Maar het wordt pas echt een uitdagend spel, als er iemand bij komt zitten die zich hardop afvraagt hoe het nu eigenlijk komt dat de knikker in dat groene bakje terechtkomt en niet in dat gele. Of die zich afvraagt of je de baan ook zo kunt verbouwen dat de knikker niet die ene kant opgaat, maar die andere

ik dit stuk nu eens daar vastma
die knikker toch…? En dat is nu
taak voor een pedagogisch med

Academische taal

De taal die hoort bij het denker
soort vragen, wordt 'academisc
genoemd. Academisch beteken
taal van redeneren, argumente
zoeken, verklaren. Dat klinkt m
hoogdravend. Maar in de juiste

Met jonge kinderen op onderzoek

taal en denken

een interessant spel is dit
niets ongewoons. Sterker n
geboeid worden door het s
uit zichzelf goed op in het
volwassene om de woorde
gen op te pikken die ze noo
hun eigen redeneringen on
te brengen. Een volwassen
beeld bij de knikkerbaan: '
balletje hier naar de ander
dan hier, bij dit gaatje, gaa
weer terug. Dus als je hem
komt hij hier uit, dat denk
eens controleren of dat klo
ervaart zo hoe je kunt prat
van de baan, over de route
en over de mogelijkheid on
of een voorspelling klopt. D
'als…, dan…' is een typisc
academische 'redeneertaal

Leidstervaardigheden voor het voeren van gesprekken

bespreken we leidstervaardigheden die
rijk zijn tijdens het voeren van gesprekken
euters.

ingen verwoorden

peuters spelenderwijs veel taal als
egelmatig hun handelingen verba-
rwoorden. Ze leggen aan het kind
ze bezig zijn: *Ik doe nu rijst in de*
e gaan straks eten! De leidster kan
iek toepassen door vaak hardop
en wat ze aan het doen is of wat
oet: *Kijk, Karim doet zijn trui uit,*
ft het warm!

3. Ruimte scheppen voo
van de peuter

Minder vragen stellen

Een open vraag kan een goed
een gesprek. Het is echter nie
dat de leidster voortdurend vr
de peuters als het ware onder
vragenvuur. Een nadeel van vr
een antwoord moet komen er
al duidelijk is wie dat antwoo
De peuters kunnen dan niet m
wanneer zij willen praten. Ool
vraag de inhoud van de bijdra
omdat het onderwerp vaak al
vastligt. Een derde nadeel var
vragen is dat de vraag de vorm

nen doordenken met kinderen

Wat maakt VVE effectief?

ns, als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan.
nd was uit buitenlands onderzoek is nu ook
Nederlandse onderzoekers, die de ontwikkeling
ep kinderen jarenlang hebben gevolgd: door
or- en vroegschoolse educatie (VVE) lopen jonge
oren tot de VVE-doelgroep een substantieel deel
and in (Leseman & Veen, 2016). Doorslaggevend
it is de kwaliteit van de uitvoering van het
belangrijkste bestanddeel van die kwaliteit is

Ter afsluiting: 3 tips

1. beperk taaltoetsende interacties
2. zet kinderen aan tot denken en praten
3. streef naar langere gesprekjes (‘strive for five’)